



BHAKTIVEDANTA

Hittudományi Főiskola

1062 Budapest, Andrásy út. 53. Tel./Fax: (1) 321-77-87

Tisztelt Címzettek!

Megkaptuk Varga Máté többségük nevében írott levelét, köszönjük szépen.

Felkérésünk az őszinte tisztelet és szeretet hangulatában íródott. A magam részéről nem értek egyet az ellenem intézett támadásuknak sem a céljával, sem a módszerével. Ugyanakkor ez nem akadályoz meg abban, sőt kötelességemnek tekintem, hogy szeretettel gondoljak Önökre, és nem esik nehezemre tisztelettel tekinteni a valóban elismerésre méltó tudományos munkásságukra és tevékenységeikre az élet más területein.

A TEDx konferencia szervezőihez intézett nyilvános petíciójukban azt kezdeményezték, hogy ne beszélhessek *A természet IQ-ja* című könyvünk témájáról, a veleszületett állati ösztönök eredetének kérdéséről (amit egyébként is csak érintettem volna az előadásban).

Figyelemreméltónak találtam, hogy az aláírások között (ma is) szereplő „Dr. Héja Géza” nevű neurobiológus a valóságban nem létezik, csupán egy „Dr. Héja László” nevű neurobiológus, aki elismerte, hogy ő csatlakozott a csoporthoz. Az, hogy egyes támogatók fél-álnéven írták alá a kezdeményezést, azt a benyomást kelti, hogy még nekik is voltak kétségeik a kezdeményezés etikai hátterét illetően. Dr. Sági Attila kutató vegyésznek sem találtuk nyomát a szakmabeli publikációk között (megköszönjük, ha megadják az elérhetőségét, illetve ha ez sem valódi név, akkor a valós nevet, hogy vele is felvehessük kapcsolatot).

A legtöbb aláíró személyesen nem ismerem, bár remélem, hogy valamikor lesz lehetőségünk személyesen találkozni. Mindenesetre árukkodónak tartom, hogy a támadók között szerepel Dr. Kampis György tudományfilozófus neve, aki évek óta dezinformációs kampányt folytat az evolúcióelmélet hiányosságaival és alternatíváival kapcsolatban. Állításával ellentétben az evolúcióelméletnek sok tudós kritikusa van, ezek közül több mint 800 doktori fokozatú tanár és kutató (igazi) neve olvasható a www.dissentfromdarwin.org honlapon. Emberileg érthető, hogy Kampis György *A fajok eredete* fordítójaként ideológiailag és érzelmileg elfogult a darwini elképzelés irányában. Ugyanakkor, mint tudományfilozófusnak, véleményem szerint el kellene választania egymástól a saját világnézetének népszerűsítését és a tudományos közélet valós eseményeinek bemutatását.

Kampis György az MTV Záróra című műsorában odáig ment, hogy a riporternő kérdésére válaszolva azt állította, hogy azok a tudósok, akik egy felsőbb értelem léteire következtetnek, „meghülyültek”. A tudománytörténetből tudjuk, hogy neves tudósok sokasága volt meggyőződve egy ilyen felsőbb értelem léteéről, és hogy napjainkban is bőségesen léteznek ilyenek, akár az MTA berkein belül is (Lásd: [Chikán Ágnes: Levelek a tudás fájáról. Beszélgetések hívő természetkutatókkal.](#)) Az eltérő felfogású tudósok ilyen sértegetése véleményem szerint csupán a tudományfilozófus végletes elfogultságáról árulkodik, amellyel leginkább saját magának árt.

Ugyanílyen problematikusnak tartom, hogy *A fajok eredete*-nek legújabb magyar kiadásában az egyik klasszikus idézet – éppen az, ahol Darwin saját elméletének falszifikációs kritériumát adja meg – nyelvtanilag félre lett fordítva, így az eredeti jelentés értelemzavaróan módosult. Mindez felveti az intellektuális tisztesség kérdését.

A magam részéről elkötelezett vagyok a világnézeti és a szólásszabadság mellett. Így azt gondolom, Kampis Györgynek természetesen ugyanúgy joga van a saját világnézetéhez, mint mindenki másnak. Azonban nem szabadna megengednie magának, hogy saját felfogása terjesztése érdekében eltorzítva mutassa be, vagy elhallgassa az evolúcióelmélet jelenlegi tudományos vitatottságát, vagy, hogy klasszikus szerzők szövegrészeit megkérdőjelezhető módon fordítsa.

Az is hozzátartozik a képhez, hogy a *Magyar Tudomány*-ban megjelent cikkében Kampis György összekever egymással egy prokarióta és egy eukarióta élőlényt, ami a biológia világában körülbelül akkora tévedés, mint összetéveszteni a gerinceseket a gerinctelenekkel. A tudományfilozófus továbbá nem vállalkozott arra, hogy a folyóiratban közzétett nézeteit nyílt párbeszéd keretében mérje össze másokéval. Így állításainak megvitatására távollétében került sor. A vitapontok összefoglalása itt olvasható: <http://ertem.hu/content/view/305/33>. A virtuális vitaforum videófelvételének részletei pedig (amelyeket köztéri reklámok is hirdettek) itt tekinthetők meg:



BHAKTIVEDANTA

Hittudományi Főiskola

1062 Budapest, Andrássy út 55. Tel./Fax: (1) 321-77-87

<http://ertem.hu/content/view/332/33/>

<http://ertem.hu/content/view/336/33/>

<http://ertem.hu/content/view/338/33/>

<http://ertem.hu/content/view/335/33/>

<http://ertem.hu/content/view/337/33/>

<http://ertem.hu/content/view/339/33/>

Az ösztönök eredetével kapcsolatos megszólalásom megtorpedózását több szempontból is indokolatlannak találtam. (Tájékoztató levelünkre az ELTE TTK dékánja, Dr. Michaletzky György azt válaszolta, hogy ő is meg van lepve a Kampis György és aláíróitársai által alkalmazott módszerrel.) A TED a világ egyik legnyitottabb szellemiségű konferenciája, amely többek között éppen a tudásterületek közötti párbeszédet szorgalmazza. Előadói között művészek, építészek, különböző vallások képviselői, a tudományok művelői és üzletemberek egyaránt megtalálhatóak.

Azért is tartom indokolatlannak akciójukat, mert egy olyan könyv témájáról tettem volna említést, amelynek társszerzője vagyok, és amelynek kapcsán alapos kutatást végeztünk. Továbbá a kulturális antropológia emberi viselkedésmódokkal, míg az etológia az állatok viselkedésével foglalkozik. A két területnek tehát bőven van közös határfelülete, az etológiának külön humánológiai irányzata is van. Ahogy az etológusok kitekinthetnek az antropológia területére, ugyanúgy az antropológia egyes művelői is mutathatnak érdeklődést az állati kultúrákat mozgató pszichikai működések iránt.

Mint teológus szintén szabadon szólhatok hozzá a természettel kapcsolatos kérdésekhez, amelyek évezredek óta a teológiai gondolkodás egyik központi témáját szolgáltatják. Sőt mi több, egy olyan konferencián, mint a TED, akár mindenféle papír nélkül is beszélhet valaki eredeti elképzelésekről, amelyek széles érdeklődésre tarthatnak számot, vagy már figyelmet és elismerést váltottak ki.

A „megfelelő szakképzettségre” való hivatkozás így több szempontból is nyilvánvalóan irreleváns volt ebben a helyzetben, és meggyőződésem szerint csupán az ideológiai elnyomás valós motivációjának a leplezésére szolgált. A konferencia szervezőivel csupán azért döntöttünk úgy, hogy nem teszünk említést végül erről a témáról, hogy Önök és az Önök által heccelt emberek ne okozhassanak további zavart a szervezők áldozatos munkájában.

Felvetődött bennünk az a kérdés is, hogy vajon az aláírásgyűjtés szervezői korrekt módon tájékoztatták-e az aláírásra felkérteket a konferencia valódi arculatáról, teljes információt szolgáltattak-e számukra a rendezvény jellegéről. Vagyis félrevezették-e az aláírásra biztatottakat (vagy egy részüket), hogy így saját ideológiai agressziójuk eszközüvé tegyék őket. Vajon a külföldön dolgozó és onnan „vezénylő” Varga Máté felelőtlen módon nem sodorja-e méltatlanul nehéz és kellemetlen helyzetbe a hazai közegben tevékenykedő kollégáit?

Azt kérdezik, hol vannak az ösztönök kialakulásáról szóló folyóiratcikkek. Ez egy jól ismert és lejáratos fogás, amelyet általában szűklátókörű és kirekesztő szándékú materialista evolucionisták szoktak alkalmazni, így élve vissza a darwinista többség tudományos publikációk felett gyakorolt kontrolljával. Az evolucionista szerkesztők világnézeti okokból és szellemi monopolhelyzetükből adódóan általában nem engedik megjeleníteni az evolúcióelmélet dogmává merevedett tételeit megkérdőjelező írásokat. Így a tervezéspárti publikációkat „követelő” érv körkörösé válik: „az ateista evolucionizmust megkérdőjelező írások nem jelenhetnek meg, mert nem tudományosak”. És miért nem tudományosak? „Mert nem jelennek meg szakmai folyóiratokban...”

Ettől függetlenül a neodarwinizmus alapállításait megkérdőjelező tanulmányok jelentek már meg rangos nemzetközi folyóiratokban és kötetekben, amikor egy-egy szerkesztő nyitottságot mutatott, hogy legalább felvethetőek legyenek a jogos kérdések és elképzelések ezen a téren. Az evolúció legfanatikusabb védelmezői azonban ennek ellenére ismétlik a „nincsenek publikációk” című vádjukat, különböző módokon kötözködve a mégis megjelent cikkek tartalmával.

Teljesen abszurd egyébként a tudományos közéletben és általában az intellektuális szférában folyó párbeszédet az impact faktoros folyóiratokra szűkíteni. Önálló folyóiratok, könyvek, konferenciák, filmek, honlapok, internetes publikációk ugyanúgy képviselhetik a tudományos gondolkodás színvonalát, mint az ideológiai kontroll alatt álló folyóiratok. Egy gondolat megfogalmazásának értékét nem az adja meg, hogy hol jelenik meg (ennek feltételezése végletes sznobizmus lenne), hanem az adott írás belső tartalma, önértéke. Ha egy cikknek a mondanivalója is érdekli Önöket, nem pedig csak az, hogy hol jelent meg, akkor ajánlom figyelmükbe például „[Az élővilág programjai](#)” című



BHAKTIVEDANTA

Hittudományi Főiskola

1062 Budapest, Andrássy út 53. Tel./Fax: (1) 321-77-87

tanulmányt (http://kutatokozpont.hu/hu/wp-content/uploads/2008/11/Az_elovilag_programjai.pdf), amely egy, a nemzetközi szervezetünk által a tudomány és spiritualitás témakörében rendezett konferencia kötetében angol nyelven is megjelent (http://www.vedicscience.eu/dl/life/AISSQ_2008_paper_Tasi_4.pdf).

Felhívom a figyelmüket, hogy az állatok veleszületett ösztöneiről az emberiség különböző kultúráiban évezredekön keresztül úgy gondolkodtak, hogy azokat egy felsőbb értelem, feltehetően Isten ültette az élőlények elméjébe. Darwin elismerte, hogy „az ösztönök ugyanolyan fontosak a jelenlegi életkörülmények között élő fajok számára, mint a testi felépítés sajátosságai”. Ugyanakkor 500 oldalas könyvében csupán 40 oldalt szentelt ennek a témának, elismerve: „Vannak ösztönök, melyek oly csodálatosak, hogy kifejlődésük problémáját az olvasó valószínűleg az egész elméletemet megdöntő nehézségnek fogja tekinteni”. Továbbá kijelentette, hogy „nem fogok foglalkozni maguknak a szellemi képességeknek az eredetével, éppúgy, ahogy magának az életnek az eredetével sem foglalkoztam.”

Ha egy ember vagy egy közösség felvet egy elméletet, ami a korábitól eltérő válaszlehetőséget ajánl, akkor a bizonyítás terhe főként az előterjesztőnek és követőinek, jelen esetben a neodarwinizmus elkötelezettjeinek vállát nyomja. Meggyőződésünk szerint izgalmas és fontos kérdés, hogy mi az, amit tudunk, és mi az, amit nem tudunk a veleszületett ösztönökről, valamint hogy milyen eredményekre jutott a tudomány az ösztönök eredetének magyarázatát illetően az elmúlt százötven évben.

Önök megtámadtak engem, hogy ne említhessem meg az ezzel kapcsolatos álláspontomat. Véleményünk szerint azonban a tudományos és filozófiai kérdések eldöntésének módja nem a megbélyegzés vagy a kampányszerű elhallgattatás. Az igazán magabiztos elmék igényes megvitatás formájában szokták megkísérelni az álláspontjuk védelmét vagy mások álláspontjának a cáfolatát. Mivel Önök a tudományosságra hivatkoztak, egy szemtől szemben zajló párbeszéd tudományos igényű, védhető választ kellene tudniuk kínálni az ösztönök eredetére. Ezért udvarias felkéréssel fordultunk Önökhöz, hogy tegyék meg ezt, ha valóban képesnek érzik rá magukat.

Eddigi elzárkózásuk nem kelt kedvező és meggyőző benyomást alkalmi közösségükről, viselkedésük inkább az intellektuális bátorság hiányáról tanúskodik. Felajánljuk Önöknek, hogy szeptember 15-ig fontolják még meg, szeretnének-e rész venni a témában egy barátságos eszmecsere, őszinte összhangban cselekedve levelük nyitó mondatával: „Kutatóként természetesen fontosnak tartjuk, hogy az új eredmények, különösképpen, ha azok nem, vagy csak nehezen illeszthetők be az aktuális tudományos konszenzusba, komoly figyelmet kapjanak és akár nyilvános tudományos viták keretében mérlegeteljék érdemeiket.”

Új eredményekben bővelkedik a tudomány: bár mozaikosan, de egyre inkább látjuk, milyen idegi, hormonális, molekuláris, szervi, fiziológiai és algoritmikus komplexitás rejlik az egyes ösztönök hátterében. Az eredetükre vonatkozó kérdés tehát égetőbb és érvényesebb, mint valaha.

Ha fenntartják a mostani álláspontjukat, természetesen azt is tiszteletben tartjuk, és ennek megfelelően folytatjuk az Önökkel és a témával kapcsolatos kommunikációnkat.

A nyílt kommunikáció jegyében tájékoztatom Önöket az eseményekkel kapcsolatban eddig megjelent híreinkről:

- Az MKTHK sajtónyilatkozata az MTI-n keresztül: <http://kutatokozpont.hu/hu/?p=1581>
- Interjú Tasi Istvánnal: <http://kutatokozpont.hu/hu/?p=1607>
- Válasz Varga Máté mentegetőzésére: <http://kutatokozpont.hu/hu/?p=1736>
- Társadalmi visszhangok: <http://kutatokozpont.hu/hu/?p=1652>
- Az események ismertetése országos terjesztésű, nyomtatott magazinunkban: http://kutatokozpont.hu/hu/wp-content/uploads/2010/06/Az_igazsag_omroteli.pdf

Esetleges válaszukat szívesen fogadjuk.

Köszönettel és üdvözlettel:
Tasi István

Budapest, 2010. augusztus 18.